



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 6. októbra 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 267 ZFEÚ — Právomoc Súdneho dvora — Postavenie orgánu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, ako súdu — Nezávislosť — Záväzná jurisdikcia — Smernica 89/665/EHS — Článok 2 — Orgány príslušné na preskúvanie — Smernica 2004/18/ES — Článok 1 ods. 8 a článok 52 — Postupy zadávania verejných zákaziek — Pojem ‚verejný subjekt‘ — Orgány verejnej správy — Zahrnutie“

Vo veci C-203/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (Španielsko) z 25. marca 2014 a doručený Súdnemu dvoru 23. apríla 2014, ktorý súvisí s konaním:

Consorci Sanitari del Maresme

proti

Corporació de Salut del Maresme i la Selva,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts, predsedovia komôr A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda a S. Rodin, sudcovia A. Arabadžiev, M. Berger (spravodajkyňa), E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça a F. Biltgen,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. mája 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- španielska vláda, v zastúpení: M. Sampol Pucurull, splnomocnený zástupca,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Varone, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: A. Tokár a D. Loma-Osorio Lerena, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. júla 2015,

* Jazyk konania: španielčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 8 a článku 52 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132).
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Consorci Sanitari del Maresme (Zdravotnícke konzorcium kraja Maresme) a Corporació de Salut del Maresme i la Selva (Zoskupenie zdravotníckych služieb krajov Maresme a Selva) a týka sa rozhodnutia zamietajúceho účasť tohto konzorcia na verejnom obstarávaní služieb magnetickej rezonancie pre zdravotnícke zariadenia, ktoré uvedené zoskupenie prevádzkuje.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenie 4 smernice 2004/18 stanovuje:

„Členské štáty by mali zabezpečiť, aby účasť inštitúcie, ktorá sa spravuje verejným právom, ako uchádzača v konaní pre zadanie verejnej zákazky, nespôsobovala narušenie hospodárskej súťaže vo vzťahu k súkromným uchádzačom.“

- 4 Článok 1 ods. 8 tejto smernice uvádza:

„Výrazy ‚zhotoviteľ‘, ‚dodávateľ‘ a ‚poskytovateľ služieb‘ znamenajú akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu alebo verejný subjekt alebo skupinu takýchto osôb a/alebo inštitúcií, ktoré na trhu ponúkajú vykonanie prác a/alebo diela, výrobky alebo služby.

Výraz ‚hospodársky subjekt‘ sa rovnako vzťahuje na pojmy zhotoviteľ, dodávateľ a poskytovateľ služieb. Používa sa iba v záujme zjednodušenia.

...“

- 5 Podľa článku 2 tejto smernice, nazvaného „Zásady zadávania zákaziek“:

„Verejní obstarávatelia zaobchádzajú s hospodárskymi subjektmi rovnako a nediskriminačne a konajú transparentne.“

- 6 Článok 52 smernice 2004/18, nazvaný „Úradné zoznamy schválených hospodárskych subjektov a certifikácia orgánmi zriadenými podľa verejného práva alebo súkromného práva“, stanovuje:

„1. Členské štáty môžu zaviesť buď úradné zoznamy schválených zhotoviteľov, dodávateľov alebo poskytovateľov služieb alebo certifikáciu certifikačnými orgánmi zriadenými podľa verejného alebo súkromného práva.

Členské štáty prispôbia podmienky pre zápis do týchto zoznamov a pre vydávanie certifikátov certifikačnými orgánmi ustanoveniam článku 45 ods. 1 a ods. 2 písm. a) až d) a g), článku 46, článku 47 ods. 1 4 a 5, článku 48 ods. 1 2, 5 a 6, článku 49 a prípadne aj článku 50.

...

5. Na zápis hospodárskych subjektov ostatných členských štátov do úradného zoznamu alebo na ich certifikáciu inštitúciami uvedenými v odseku 1 sa nemôže vyžadovať žiadny ďalší dôkaz alebo iné potvrdenie, ako sú dôkazy a potvrdenia, ktoré sa vyžadujú od domácich hospodárskych subjektov, a v každom prípade len tie, ktoré sú stanovené v článkoch 45 až 49, a prípadne aj v článku 50.

Účasť hospodárskych subjektov z ostatných členských štátov na verejnom obstarávaní však nemožno podmieniť takýmto zápisom alebo takouto certifikáciou. Verejní obstarávatelia uznávajú rovnocenné certifikáty od inštitúcií, zriadených v iných členských štátoch. Taktiež akceptujú iný rovnocenný spôsob dôkazu.

6. Hospodárske subjekty môžu kedykoľvek požiadať o zápis do úradného zoznamu alebo o vydanie certifikátu. O rozhodnutí orgánu, ktorý zoznam zostavuje, alebo príslušného certifikačného orgánu, musia byť informované v primerane krátkom čase.

...“

7 Článok 2 smernice Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 246), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/66/ES z 11. decembra 2007 (Ú. v. EÚ L 335, s. 31, ďalej len „smernica 89/665“), znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby prijaté opatrenia, ktoré sa týkajú postupov preskúmania uvedených v článku 1, zahŕňali ustanovenie o právomoci:

- a) pri najbližšej príležitosti a formou predbežných konaní prijať predbežné opatrenia na účely nápravy údajného porušenia alebo zabránenia ďalšiemu poškodeniu dotknutých záujmov vrátane opatrení na pozastavenie alebo zabezpečenie pozastavenia postupu zadávania verejnej zákazky alebo vykonávania akéhokoľvek rozhodnutia prijatého verejným obstarávateľom;
- b) zrušiť alebo zabezpečiť zrušenie nezákonne prijatých rozhodnutí vrátane odstránenia diskriminačných technických, ekonomických alebo finančných kritérií uvedených vo výzvach na predloženie ponúk, v súťažných podkladoch alebo v akýchkoľvek iných dokumentoch týkajúcich sa postupu zadávania zákazky;
- c) uznať škody, ktoré osobám vznikli porušením.

2. Právomoci uvedené v odseku 1 a v článkoch 2d a 2e môžu byť prenesené na samostatné orgány, ktoré sú zodpovedné za rôzne aspekty postupu preskúmania.

...

9. Ak orgány zodpovedné za postupy preskúmania nemajú súdnu povahu, ich rozhodnutia musia byť vždy písomne odôvodnené. V takomto prípade je tiež potrebné ustanoviť postupy, ktoré zabezpečia, aby každé údajné nezákonné opatrenie prijaté orgánom zodpovedným za preskúmanie alebo každý údajný nedostatok pri výkone na neho prenesených právomocí mohli byť predmetom súdneho preskúmania alebo preskúmania iným orgánom, ktorý je súdnym orgánom v zmysle článku [267 ZFEÚ] a ktorý je nezávislý od verejného obstarávateľa, ako aj orgánu zodpovedného za preskúmanie.

Členovia takého nezávislého orgánu sú vymenúvaní do funkcie a končia svoje pôsobenie vo funkcii za tých istých podmienok ako sudcovia, pokiaľ ide o orgán príslušný pre ich vymenovanie, ich funkčné obdobie a ich odvolanie. Aspoň predseda tohto nezávislého orgánu má rovnakú právnu a odbornú

kvalifikáciu ako sudcovia. Nezávislý orgán prijíma rozhodnutia na základe postupu, v ktorom sa vypočujú obidve strany, pričom tieto rozhodnutia sú právne záväzné spôsobom, ktorý určí každý členský štát.“

Španielske právo

8 Podľa článku 40 ods. 1 a 6 kráľovského legislatívneho dekrétu 3/2011, ktorým sa schvaľuje konsolidované znenie zákona o verejnom obstarávaní (Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley de Contratos del Sector Público) zo 14. novembra 2011 (ďalej len „legislatívny dekrét 3/2011“) má osobitný správny opravný prostriedok vo veci verejného obstarávania podaný pred žalobou podanou v rámci správneho súdnictva fakultatívnu povahu.

9 Podľa článku 62 tohto legislatívneho dekrétu s názvom „Požiadavky spôsobilosti“:

„1. Na uzavretie zmlúv s verejným sektorom musia podnikatelia preukázať, že spĺňajú minimálne podmienky ekonomickej, finančnej, odbornej alebo technickej spôsobilosti, ktoré určí verejný obstarávateľ. Táto požiadavka sa nahradí požiadavkou klasifikácie, ak jej splnenie možno vyžadovať v súlade s ustanoveniami tohto právneho predpisu.

2. Minimálne podmienky spôsobilosti, ktoré podnikateľ musí splniť, a dokumenty, ktorými sa splnenie týchto podmienok preukazuje, sú uvedené v oznámení o vyhlásení zadávacieho konania a sú spresnené v súťažných podkladoch. Uvedené podmienky sa musia vzťahovať na predmet zákazky a musia byť vo vzťahu k nej primerané.“

10 Článok 65 legislatívneho dekrétu 3/2011, nazvaný „Požiadavka klasifikácie“, stanovuje:

„1. Pre zákazky na práce, ktorých odhadovaná hodnota je 350 000 eur alebo vyššia, alebo pre zákazky na služby, ktorých odhadovaná hodnota je 120 000 eur alebo vyššia, je nevyhnutnou podmienkou uzavretia zmluvy s orgánom verejnej správy, aby bol podnikateľ riadne klasifikovaný. ...

...

5. Subjekty verejného sektora, ktoré nemajú povahu orgánu verejnej správy, môžu od uchádzačov vyžadovať stanovenú klasifikáciu na účely vymedzenia podmienok spôsobilosti vyžadovaných na uzavretie príslušnej zmluvy.“

11 Článok 8 dekrétu 221/2013 Generalidad de Cataluña z 3. septembra 2013 o zriadení, organizácii a fungovaní Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (Katalánsky tribunál pre verejné obstarávanie) (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* č. 6454 z 5. septembra 2013), nazvaný „Osobný štatút“, stanovuje:

„Osobný štatút členov tribunálu je takýto:

1. Členovia tribunálu podliehajú rovnakému režimu nezlučiteľnosti ako úradníci Generalidad.

...

4. Členovia tribunálu sú neodvolateľní, avšak ich mandát zanikne alebo môžu byť odvolaní na základe týchto dôvodov:

— smrť,

— koniec mandátu bez toho, aby bol obnovený,

- vzdanie sa mandátu...
- strata štatútu úradníka,
- závažné porušenie povinností,
- ...
- strata spôsobilosti vykonávať funkciu,
- strata štátnej príslušnosti.
- ...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 12 Zdravotnícke konzorcium kraja Maresme sa prihlásilo do verejného obstarávania služieb zameraného na magnetickú rezonanciu určenú pre zdravotnícke strediská prevádzkované Zoskupením zdravotníckych služieb krajov Maresme a Selva. Súťažné podklady tohto verejného obstarávania od uchádzačov vyžadovali, aby preukázali svoju spôsobilosť na uzatvorenie zmluvy predložením certifikátu nazvaného „klasifikácia“.
- 13 Hodnotiaci výbor pri otvorení obálok s ponukami konštatoval, že Zdravotnícke konzorcium kraja Maresme nepredložilo požadovaný certifikát, a vyzval ho, aby tento certifikát predložilo. Uvedené konzorcium požadovaný certifikát nepredložilo, predložilo však vyhlásenie o záväzku využiť prostriedky, ktoré pochádzajú z obchodnej spoločnosti, a vyhlásenie o svojom postavení verejného subjektu. Za týchto okolností verejný obstarávateľ 28. novembra 2013 oznámil Zdravotníckemu konzorciu kraja Maresme jeho vylúčenie z konania z dôvodu, že riadne a včas neodstránilo nedostatky zistené v predloženej dokumentácii.
- 14 Dňa 10. decembra 2013 podalo Zdravotnícke konzorcium kraja Maresme proti rozhodnutiu verejného obstarávateľa osobitný správny opravný prostriedok vo veci verejného obstarávania na orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Konzorcium tvrdí, že vzhľadom na to, že je orgánom verejnej správy, nevzťahuje sa naň požiadavka podnikateľskej klasifikácie. Žiada jednak, aby bolo pripustené do verejného obstarávania, a jednak, aby sa toto verejné obstarávanie prerušilo.
- 15 Za týchto okolností Tribunal Català de Contractes del Sector Públic rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
 - „1. Majú sa orgány verejnej správy podľa smernice 2004/18 považovať za verejné subjekty?
 2. V prípade kladnej odpovede, majú sa orgány verejnej správy podľa smernice 2004/18 považovať za hospodárske subjekty a môžu sa preto zúčastňovať na verejnom obstarávaní?
 3. V prípade kladnej odpovede, môže a musí sa orgánom verejnej správy podľa uvedenej smernice 2004/18 umožniť zápis do úradných zoznamov schválených zhotoviteľov, dodávateľov alebo poskytovateľov služieb alebo prístup k certifikácii certifikačnými orgánmi zriadenými podľa verejného alebo súkromného práva, ktorá sa v španielskom práve označuje ako systém podnikateľskej klasifikácie?

4. Došlo v zmysle uvedenej smernice 2004/18 prijatím legislatívneho dekrétu 3/2011 k nesprávnemu prebratiu tejto smernice do španielskeho právneho poriadku, a ak áno, obmedzil španielsky zákonodarca článkami 62 a 65 uvedeného legislatívneho dekrétu prístup orgánov verejnej správy k zoznamom podnikateľskej klasifikácie?
5. V prípade, ak sa orgány verejnej správy môžu zúčastňovať na verejnom obstarávaní, ale nemôžu mať prístup k podnikateľskej klasifikácii podľa smernice 2004/18, akými prostriedkami majú preukázať svoju spôsobilosť na uzavretie zmluvy?“

O prejudiciálnych otázkach

O právomoci Súdneho dvora

- 16 Predtým, ako Súdny dvor odpovie na položené otázky, musí preskúmať svoju právomoc na ne odpovedať.
- 17 Po prvé pri posúdení, či má orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, povahu „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ, čo je otázka spadajúca výlučne do pôsobnosti práva Únie, Súdny dvor zohľadňuje všetky kritériá, akými sú zriadenie tohto orgánu zákonom, jeho trvalý charakter, záväzný charakter jeho jurisdikcie, kontradiktórna povaha konania, použitie právnych predpisov orgánom, ako aj jeho nezávislosť (pozri najmä rozsudky Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, a Umweltanwalt von Kärnten, C-205/08, EU:C:2009:767, bod 35, ako aj citovanú judikatúru). Je preto potrebné poukázať na to, že aj keby sa Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, považoval v zmysle španielskeho práva za správny orgán, táto skutočnosť nie je sama osebe rozhodujúca na účely uvedeného posúdenia.
- 18 Pokiaľ ide predovšetkým o kritériá týkajúce sa zriadenia orgánu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, zákonom, ďalej jeho trvalého charakteru, kontradiktórnej povahy konania a napokon použitia právnych predpisov týmto orgánom, spis, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, neobsahuje nijakú skutočnosť, ktorá by mohla spochybniť, že Tribunal Català de Contractes del Sector Públic má v zmysle článku 267 ZFEÚ povahu súdneho orgánu.
- 19 Ďalej, pokiaľ ide o kritérium nezávislosti, zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že Tribunal Català de Contractes del Sector Públic má postavenie tretieho subjektu voči orgánu, ktorý vydal rozhodnutie, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok vo veci samej (pozri rozsudky Corbiau, C-24/92, EU:C:1993:118, bod 15, a Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 49). V tomto kontexte je zjavné, že uvedený tribunál svoje úlohy vykonáva úplne samostatne, nikomu nepodlieha a od nikoho neprijíma príkazy alebo inštrukcie (pozri rozsudok Torresi, C-58/13 a C-59/13, EU:C:2014:2088, bod 22), pričom je tak chránený pred vonkajšími zásahmi alebo tlakmi, ktoré by mohli ohroziť nezávislosť rozhodovania jeho členov (rozsudky Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 51, a TDC, C-222/13, EU:2014:2265, bod 30).
- 20 Okrem toho je nepochybné, že dotknutý tribunál vykonáva svoje úlohy pri plnom rešpektovaní objektívnosti a nestrannosti, pokiaľ ide o účastníkov sporu a o ich záujmy vo vzťahu k predmetu sporu. Ďalej v zmysle článku 8 ods. 4 dekrétu 221/2013, ktorý vydala Generalidad de Cataluña, sú členovia tohto tribunálu neodvolateľní a možno ich zbaviť funkcie len na základe dôvodov, ktoré sú v tomto článku výslovne uvedené (pozri rozsudky Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, body 52 a 53, a TDC, C-222/13, EU:2014:2265, body 31 a 32).
- 21 Orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, teda vyhovuje kritériu nezávislosti.

- 22 Pokiaľ ide nakoniec o kritérium záväznej povahy jurisdikcie uvedeného orgánu v zmysle judikatúry Súdneho dvora súvisiacej s článkom 267 ZFEÚ, je nepochybne potrebné konštatovať, že právomoc tohto orgánu v zmysle článku 40 ods. 6 legislatívneho dekrétu 3/2011 je fakultatívna. Osoba, ktorá podáva opravný prostriedok v oblasti verejného obstarávania, si tak môže vybrať medzi osobitným správnym opravným prostriedkom podaným na orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, a žalobou podanou v rámci správneho súdnictva.
- 23 V tejto súvislosti je však na jednej strane potrebné pripomenúť, že rozhodnutia orgánu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania a ktorého právomoc nezávisí od dohody medzi účastníkmi konania, sú pre nich záväzné (pozri uznesenie Merck Canada, C-555/13, EU:C:2014:92, bod 18 a citovanú judikatúru, ako aj rozsudok Ascendi Beiras Litoral e Alta, Auto Estradas das Beiras Litoral e Alta, C-377/13, EU:C:2014:1754, bod 28).
- 24 Na druhej strane španielska vláda na pojednávaní spresnila, že uchádzači vo verejnom obstarávaní v praxi zvyčajne nevyužívajú možnosť podať priamo žalobu vo veci správneho súdnictva bez toho, aby predtým podali osobitný opravný prostriedok, ako je ten vo veci samej, na Tribunal Català de Contractes del Sector Públic. Správne súdy teda vo všeobecnosti konajú na druhom stupni, aj keď dodržovanie práva Únie v oblasti verejného obstarávania musí v autonómnom spoločenstve Katalánsko zabezpečiť v prvom rade orgán, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 25 Za týchto okolností Tribunal Català de Contractes del Sector Públic vyhovuje aj kritériu záväznej povahy jeho jurisdikcie.
- 26 Napokon je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor v rámci preskúmania súdneho statusu vnútroštátnych orgánov uvedených v článku 2 ods. 9 smernice 89/665, ktoré sú zodpovedné za postupy preskúmania týkajúce sa verejného obstarávania, už potvrdil, že viaceré vnútroštátne orgány, ktoré sú v podstate porovnateľné s orgánom, ktorý v tejto veci podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, majú povahu „súdneho orgánu“ (pozri najmä rozsudky Dorsch Consult, C-54/96, EU:C:1997:413, body 22 až 38; Köllensperger a Atzwanger, C-103/97, EU:C:1999:52, body 16 až 25, ako aj Bundesdruckerei, C-549/13, EU:C:2014:2235, bod 22 a citovanú judikatúru).
- 27 Tribunal Català de Contractes del Sector Públic preto má povahu „súdneho orgánu“ v zmysle článku 267 ZFEÚ.
- 28 Po druhé španielska vláda tvrdí, že povinnosť „klasifikácie“ vyplývajúca zo španielskeho právneho poriadku sa vzťahuje iba na podniky so sídlom v iných členských štátoch ako Španielske kráľovstvo. Prejudiciálne otázky tak majú výhradne vnútroštátnu povahu a odpoveď na ne si nevyžaduje ani uplatnenie, ani výklad práva Únie.
- 29 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Súdny dvor v zásade nemá právomoc odpovedať na prejudiciálnu otázku, ak je zjavné, že ustanovenie práva Únie podrobené jeho výkladu sa nemôže uplatniť (rozsudky Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, C-139/12, EU:C:2014:174, bod 41, ako aj Wojciechowski, C-408/14, EU:C:2015:591, bod 26; pozri tiež uznesenia Parva Investitionsbank a i., C-488/13, EU:C:2014:2191, bod 26, ako aj De Bellis a i., C-246/14, EU:C:2014:2291, bod 14).
- 30 Skutočnosť, že predmetná povinnosť klasifikácie sa nevzťahuje na podniky so sídlom v iných členských štátoch ako Španielske kráľovstvo, však nemá vplyv na právomoc Súdneho dvora. Súdny dvor už totiž rozhodol, že znenie smerníc 89/665 a 2004/18 nedovoľuje dospieť k záveru, že uplatniteľnosť ich ustanovení závisí od existencie skutočnej súvislosti s voľným pohybom medzi členskými štátmi. Uvedené smernice totiž nepodriaďujú skutočnosť, že postupy zadávania verejných zákaziek podliehajú ich ustanoveniam, nijakej podmienke týkajúcej sa štátnej príslušnosti alebo miesta usadenia sa uchádzačov (pozri v tomto zmysle rozsudok Michaniki, C-213/07, EU:C:2008:731, bod 29).
- 31 Vzhľadom na uvedené Súdny dvor má právomoc odpovedať na položené otázky.

O prvej a druhej otázke

- 32 V prvej a druhej otázke, ktoré je potrebné posudzovať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 1 ods. 8 smernice 2004/18 vykladať v tom zmysle, že pojem „hospodársky subjekt“ uvedený v druhom pododseku tohto ustanovenia zahŕňa aj orgány verejnej správy a či sa tieto orgány preto môžu zúčastňovať na verejnom obstarávaní.
- 33 V tejto súvislosti z odôvodnenia 4 smernice 2004/18, ktoré výslovne odkazuje na možnosť „inštitúcie, ktorá sa spravuje verejným právom“, zúčastniť sa ako uchádzač v konaní o zadaní verejnej zákazky, ako aj z článku 1 ods. 8 tejto smernice, ktorý výslovne uznáva, že akýkoľvek „verejný subjekt“ môže byť „hospodárskym subjektom“, vyplýva, že smernica 2004/18 nevylučuje orgány verejnej správy z účasti na verejnom obstarávaní.
- 34 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že predkladať ponuky alebo žiadosť o účasť môže každá osoba alebo subjekt, ktoré sa vzhľadom na podmienky uvedené v oznámení o vyhlásení zadávacieho konania považujú za schopné zabezpečiť plnenie zákazky priamo alebo prostredníctvom subdodávateľov, bez ohľadu na to, či majú postavenie súkromnoprávneho alebo verejnoprávneho subjektu, či pôsobia na trhu systematicky alebo len príležitostne, ako aj na to, či sú subvencované z verejných zdrojov (pozri rozsudok CoNISMa, C-305/08, EU:C:2009:807, bod 42, ako aj v tomto zmysle rozsudok Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, bod 35).
- 35 Pokiaľ sú niektoré subjekty oprávnené za odmenu poskytovať niektoré služby na trhu, a to aj príležitostne, v rozsahu, v akom to tak je, im členské štáty nemôžu brániť v účasti vo verejných obstarávaní, ktoré sa týkajú poskytovania takýchto služieb [pozri v tomto zmysle rozsudky CoNISMa, C-305/08, EU:C:2009:807, body 47 až 49; Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce a i., C-159/11, EU:C:2012:817, bod 27; pozri tiež v tomto zmysle, pokiaľ ide o zodpovedajúce ustanovenia smernice Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992 o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb (Ú. v. ES L 209, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 322), rozsudok Data Medical Service, C-568/13, EU:C:2014:2466, bod 36].
- 36 Na prvú a druhú otázku je preto potrebné odpovedať, že článok 1 ods. 8 smernice 2004/18 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „hospodársky subjekt“ uvedený v druhom pododseku tohto ustanovenia zahŕňa aj orgány verejnej správy, ktoré sa teda môžu zúčastňovať na verejnom obstarávaní, pokiaľ sú oprávnené za odmenu poskytovať služby na trhu, a v rozsahu, v akom to tak je.

O tretej otázke

- 37 V tretej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 52 smernice 2004/18 vykladať v tom zmysle, že vnútroštátne orgány verejnej správy môžu byť zapísané do úradných zoznamov schválených zhotoviteľov, dodávateľov alebo poskytovateľov služieb alebo mať prístup k certifikácii certifikačnými orgánmi zriadenými podľa verejného alebo súkromného práva.
- 38 Pokiaľ ide o členské štáty, ktoré si zvolili buď úradné zoznamy schválených zhotoviteľov, dodávateľov či poskytovateľov služieb, alebo certifikáciu certifikačnými orgánmi zriadenými podľa verejného alebo súkromného práva, je potrebné konštatovať, že aj keď najmä článok 52 ods. 1 a 5 smernice 2004/18 obsahuje určité požiadavky, pokiaľ ide o určenie podmienok zápisu do uvedených zoznamov alebo o podmienky uvedenej certifikácie, táto smernica neuvádza ani mieru, do akej môžu byť verejné subjekty zapísané v dotknutých úradných zoznamoch alebo do akej sa na ne môže vzťahovať uvedená certifikácia, ani to, či sú predmetný zápis alebo certifikácia povinné.

- 39 Je však potrebné pripomenúť, ako v podstate vyplýva z bodu 36 tohto rozsudku, že verejné subjekty, ktoré môžu na základe vnútroštátneho práva ponúknuť práce, výrobky alebo služby uvedené v dotknutom oznámení o vyhlásení zadávacieho konania, sa tiež môžu zúčastniť na verejnom obstarávaní.
- 40 Vnútroštátna právna úprava, ktorá by orgánom verejnej správy, ktoré môžu ako hospodárske subjekty ponúkať práce, výrobky alebo služby uvedené v dotknutom oznámení o vyhlásení zadávacieho konania, odmietla zápis na predmetné zoznamy alebo predmetnú certifikáciu, pričom by právo zúčastniť sa na verejnom obstarávaní vyhradila iným hospodárskym subjektom, ktoré sú zapísané na tieto zoznamy alebo majú túto certifikáciu, by právu týchto verejných subjektov zúčastniť sa na takomto verejnom obstarávaní odňala všetok potrebný účinok, a preto by nemohla byť považovaná za právnu úpravu, ktorá je v súlade s právom Únie.
- 41 Za týchto okolností je potrebné na tretiu otázku odpovedať, že článok 52 smernice 2004/18 sa má vykladať v tom zmysle, že aj keď obsahuje určité požiadavky, pokiaľ ide o určenie podmienok zápisu hospodárskych subjektov do vnútroštátnych úradných zoznamov a o určenie podmienok certifikácie, nedefinuje vyčerpávajúcim spôsobom ani podmienky zápisu týchto hospodárskych subjektov do vnútroštátnych úradných zoznamov alebo podmienky ich prístupu k certifikácii, ani práva a povinnosti verejných subjektov v tejto súvislosti. Smernica 2004/18 sa má v každom prípade vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, v zmysle ktorej na jednej strane vnútroštátne orgány verejnej správy, ktoré môžu ponúkať práce, výrobky alebo služby uvedené v dotknutom oznámení o vyhlásení zadávacieho konania, nemôžu byť zapísané na tieto zoznamy alebo nemôžu získať túto certifikáciu, hoci na druhej strane právo zúčastniť sa na dotknutom verejnom obstarávaní je vyhradené len subjektom, ktoré sú zapísané na uvedených zoznamoch alebo majú uvedenú certifikáciu.

O štvrtej otázke

- 42 Vo svojej štvrtej otázke sa vnútroštátny súd pýta, či legislatívny dekrét 3/2011 správne prebral smernicu 2004/18 do španielskeho práva, prípadne či španielsky zákonodarca obmedzil článkami 62 a 65 tohto legislatívneho dekrétu prístup orgánov verejnej správy k zoznamom podnikateľskej klasifikácie.
- 43 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdnemu dvoru neprináleží, aby v rámci prejudiciálneho konania posudzoval súlad vnútroštátnych právnych noriem s právom Únie ani aby vykladal vnútroštátne zákony a iné právne predpisy (pozri najmä rozsudok Ascafor a Asidac, C-484/10, EU:C:2012:113, bod 33, ako aj citovanú judikatúru).
- 44 Preto Súdny dvor nemá právomoc odpovedať na štvrtú otázku.

O piatej otázke

- 45 Vo svojej piatej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, akými prostriedkami majú orgány verejnej správy podľa smernice 2004/18 preukázať svoju spôsobilosť na uzavretie zmluvy v prípade, ak sa môžu zúčastňovať na verejnom obstarávaní, ale nemôžu byť uvedené na úradnom zozname schválených hospodárskych subjektov alebo byť certifikované certifikačným orgánom.
- 46 Touto otázkou vnútroštátny súd žiada – pokiaľ sa španielske právo má vykladať tak, že je v súlade s právom Únie – len o výklad smernice 2004/18 vo všeobecnosti, bez spresnenia, či, prípadne prečo by španielske právo nemohlo byť vykladané v súlade s právom Únie. Okrem toho vnútroštátny súd neuvádza konkrétne ustanovenia tejto smernice, ktorých výklad Súdnym dvorom je potrebný, aby vnútroštátny súd mohol rozhodnúť v spore, v ktorom rozhoduje.

- 47 Z toho vyplýva, že táto otázka nespĺňa podmienky stanovené v článku 94 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, podľa ktorého návrh na začatie prejudiciálneho konania musí obsahovať uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní.
- 48 Za týchto podmienok musí byť piata otázka vyhlásená za neprípustnú.

O trovách

- 49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Článok 1 ods. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „hospodársky subjekt“ uvedený v druhom pododseku tohto ustanovenia zahŕňa aj orgány verejnej správy, ktoré sa teda môžu zúčastňovať na verejnom obstarávaní, pokiaľ sú oprávnené za odmenu poskytovať služby na trhu, a v rozsahu, v akom to tak je.
2. Článok 52 smernice 2004/18 sa má vykladať v tom zmysle, že aj keď obsahuje určité požiadavky, pokiaľ ide o určenie podmienok zápisu hospodárskych subjektov do vnútroštátnych úradných zoznamov a o určenie podmienok certifikácie, nedefinuje vyčerpávajúcim spôsobom ani podmienky zápisu týchto hospodárskych subjektov do vnútroštátnych úradných zoznamov alebo podmienky ich prístupu k certifikácii, ani práva a povinnosti verejných subjektov v tejto súvislosti. Smernica 2004/18 sa má v každom prípade vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, v zmysle ktorej na jednej strane vnútroštátne orgány verejnej správy, ktoré môžu ponúkať práce, výrobky alebo služby uvedené v dotknutom oznámení o vyhlásení zadávacieho konania, nemôžu byť zapísané na tieto zoznamy alebo nemôžu získať túto certifikáciu, hoci na druhej strane právo zúčastniť sa na dotknutom verejnom obstarávaní je vyhradené len subjektom, ktoré sú zapísané na uvedených zoznamoch alebo majú uvedenú certifikáciu.

Podpisy